

Görüşler'in çıkışından sonra «...Tanin gazetesinde Hüseyin Cahit Yalçın'ın «Kalkın Ey Ehli Vatan» başlığı ile halkı bize (Tan ve Vatan'a) karşı kıskırtan bir yazısı vardı. Tan gazetesini ve Tanlıları komünistlikle suçluyor ve halkı matbaamızı yıkmaya çağırıyordu. Demek ki bu sabah yapılacak gösteri önceden hükümet tarafından hazırlanmıştı ve Hüseyin Cahit'e böyle bir yazı yazması için emir verilmişti».75 Gerçekten H.C. Yalçın'ın bu yazısının çıkışından sonra çoğunluğunu talebelerin oluşturduğu bir kalabalık 4 aralık günü Tan matbaasına saldırdı. Basımevi yakılıp yıkıldıktan sonra S. Ali'nin «La Turquie» si, «Yeni Dünya» ve «ABC» kitabevi de aynı akibete uğradılar. Vatan, hücumun muhalefete değil de sırf komünizme yapıldığı gösterilmek istendiği için kurtulabilmiştir.76 Nümayişçiler dağılmadan önce CHP merkezi önünde toplanarak «sevgi tezahüratında» bulunmuşlardır.77

Saldırı N. Sadak ve H.C. Yalçın gibi hükümete yakınlıklarıyla tanınan gazeteciler tarafından övülmektedir. Sadak: «Türk gençliğinin heyecanlı gösterisine dünya hayran kalmıştır» demektedir.78

Tan olayının vukubulmasında etkin olan, daha doğrusu işi kolaylaştıran bir etken de dış etkidir. O sıralarda Montreux yüzünden Sovyetlerle Türkiye'nin arası bozuktur. Tan da Sovyet yanlısı olarak tanındığından, halkı teşvik etmek pek de zor olmamıştır. O sıralarda hükümetin haberi ve izni olmadan gösteri yapmanın pek mümkün olmadığını düşünürsek, hareketin tertip olup olmadığı konusunda bir fikre varmamız mümkündür.

(75) Zekeriya Sertel, **Hatırladıklarım (1905-1950)**, İstanbul, Yayıncılık matbaası, 1968, s. 268. Yalçın'ın o yazısı ile 1969 yılının «Kanlı Pazar»ının sabahı Bugün gazetesinde M. Ş. Eygi'nin yazdığı yazı arasındaki paralellik ilgi çekicidir.

(76) Karpat, s. 134.

(77) **Aym Tarihi**, no. 145 (aralık 1945), s. 3

(78) **Akşam**, 7 aralık 1945 ve **Tanin** 8 aralık 1945. **ibid.**, s. 129 ve 130'dan